

İrfan Gürkan Çelebi

TARİHE DAMGA VURAN

OLAYLAR

İÇİNDEKİLER

İLK SÖZ	6
HABİL - KABİL OLAYI.....	11
NUH TUFANI.....	23
TARIM DEVRİMİ.....	33
ANTİK ÇAĞ FELSEFESİ.....	43
YUNAN - PERS SAVAŞLARI.....	55
YAHUDİLERİN	
MISIR'DAN AYRILIŞI	65
HİCRET.....	77
KERBELA HADİSESİ	89
TALAS MUHABERESİ.....	101
HAÇLI SEFERLERİ.....	111
AVRUPA'DA	
VEBA SALGINI.....	125
İSTANBUL'UN FETHİ.....	135
COĞRAFİ KEŞİFLER / AMERİKA'NIN KEŞFİ.....	149
SÖMÜRGEÇİLİK.....	161
RÖNESANS DÖNEMİ	171
FRANSIZ İHTİLALİ.....	183
SANAYİ DEVRİMİ.....	193
I. DÜNYA SAVAŞI	205
II. DÜNYA SAVAŞI.....	217

Ve onlara gerçeği göstermek için Adem'in iki oğlunun kıssasını anlat; nasıl ikisinin birer kurban sunduklarını ve birinden kabul edildiği hâlde diğerinden kabul edilmediğini. (Onlardan biri), "Seni mutlaka öldüreceğim!" demişti.(Kardeşi) cevap vermişti: "Unutma ki Allah, yalnız ona karşı sorumluluk bilinci duyanların (kurbanı)nı kabul eder.

Beni öldürmek için el uzatsan bile, ben öldürmek için sana el uzatmayacağım: Ben bütün âlemlerin Rabbi Allah'tan korkarım. (Beni öldürürsen,) dilerim, hem kendi günah(lar)ını, hem de benim günahlarımı(n yükünü) yüklenir ve böylece cehennemini yolunu tutarsın! Çünkü zalimlerin cezası budur."

Fakat diğerinin ihtirası onu kardeşini öldürmeye sürükledi ve onu öldürdü. Böylece hüsrana uğrayanlardan oldu.

Bunun üzerine Allah, kardeşinin cesedinin çıplaklığını nasıl gizleyebileceğini ona göstereceğini diye toprağı eşeyen bir karga gönderdi. “Eyvah” diye haykırdı, “Yazıklar olsun bana! Ben, bu karganın yaptığını yapamayacak kadar ve kardeşimin cesedinin çıplaklığını gizleyemeyecek kadar aciz miyim?” Ve bunun üzerine vicdan azabı ile çarpıldı.

Maide Suresi/27-31

“Cinayetin ve yeryüzünde fesadı yayma(nın cezası) olarak işlenmesi dışında -eğer bir kimse bir insanı öldürürse bütün insanlığı öldürmüş gibidir ve bir kimse bir hayat kurtarırsa bütün insanlığı kurtarmış gibi olur...”

Maide Suresi/32

HABİL - KABİL OLAYI

(İnsanlığın ilk yılları)

-İyilikle Kötülüğün İlk Karşılaşması ya da Kardeş Katli-

İki hasretin çocuklarıydı onlar. Kavuşmak ümidini duaya dökmüş iki yüreğin sevinç muştusuydular.

İki muhacirin gurbete katlanma gücüydü onlar. İnsanlığın babasının ilk çocuklarıydılar.

Birinin adı Habil, diğerininki ise Kabil'di. Doğduklarında, bilmeseler de birisi iyiliğin, diğeri kötülüğün ilk örneği olacaktı. Birisi hakikatin, diğeri nefsin sembolü olarak kıyamete kadar anılıp duracaktı. Birisinin adı anıldığında akla samimiyet, diğerinden söz edildiğinde ise kıskançlık gelecekti. Habil doğum sırasına bakıldığında küçük, kalbine bakıldığında büyük olanın ismiydi. İlk doğan olsa da Kabil, işlediği cinayetin ardından erdemli hiç kimse tarafından büyük

olarak görülmeyecekti. Onun isminin yanına büyük ifadesi konulması illa gerekseydi, belki büyüklenen denilecekti.

Kabil görünüşte bir cinayet işleyerek insanlık tarihinin ilk katili olsa da, aslında onun ellerine iki cinayetin kanı bulaşmıştı. Biri masum kardeşininki, diğeri o cinayetten de önce kendi masumiyetinin kanıydı. En büyük ayartıcı olan vesvesenin kurbanı olarak, hadiselere hakikat penceresinden bakamamanın şaşkınlığı onu hayatı boyunca yaptıklarının azabıyla kavurmuş ve pişmanlık denizinin dalgaları arasında boğulmamak için debelenip duracağı bir hayatla cezalandırmıştı.

Şimdi ayrıntılarına bakmaya çalışacağımız hadisenin derinine inmeden önce karşımıza çıkan bir sorunun iki cevabıyla yüzleşeceğimizi belirtmek isterim.

Soru: Nasıl bilirdiniz?

Cevap: Habil'i iyi, Kabil'i kötü bilirdik.

Hem Zebur'da, hem Tevrat'ta, hem İncil'de ve elbette Kur'an-ı Kerim'de insanlık tarihiyle ilgili izine rastlayabildiğimiz ender ortak hadiselerin ilklerindedir Habil ile Kabil kıssası. İnsanlık tarihinin sözlü kültüründe yaşatılarak günümüze kadar ulaşan ve Sümer yazıtlarında da gördüğümüz olayı, biz elbette değiştirilmemiş ve hakikatinden şüphe duyulmayan kitabımızın çizdiği çerçeveye göre anlatacağız. Rabbimiz, bize kıssaları iletirken onları hikâye dinler gibi kahramanlarını ve sonlarını merak ederek dinlememizi değil, o kişiler etrafında anlatılan hakikati kavramamızı ister. İşte bu yüzden Habil-Kabil kıssasından da muradımız, iyi ile kötünün mücadelesi ve hangisinin yanında yer almamız ge-

rektiğinin kavranmasıyla ilgilidir. Yoksa hadise ne geçmişten bir hatıranın yâd edilmesi babından iki kardeşin hikâyesini dinlemek ne de neticede kimin kazandığını anlamakla ilgilidir. Diyeceğimiz o ki, kıssayı dinlerken hisseyi Habil ve Kabil'e değil kendimize çıkartmak gerekir. O hâlde buyrun iyile kötünün ilk izdüşümünü takibe.

Kur'an'da isimleri verilmeden Adem'in iki oğlu olarak belirtilmiş olsa da diğer kaynaklardan kıssası anlatılan oğulların Habil ve Kabil olduğunu anlıyoruz. Bizim Habil diye isimlendirdiğimiz küçük kardeş İbranice Hebel ya da Hevel ismiyle anılıyor ve "soluk, nefes, buhar" diye çevirebileceğimiz bir anlam taşıyor. Bu ismin neden verildiğiyle ilgili söylencelere gelince, bu cinayete vurgu yapılarak, ömrünün bir solukluk ya da kısa olacağı anlamını barındırdığı çıkıyor karşımıza. Büyük kardeşe gelince... İbranice'de Kâyin, Tevrat'ta ise Kain olarak isimlendiriliyor. Dünyaya getirmek, kazanmak manalarını taşıyan Kabil için ise bu ismin neden tercih edildiğini anlamak zor değil. O, yirmi ikiz çocuk doğuran Havva annemizin ilk çocuğu. Habil ise ikinci ikizlerin erkek olanı. Kabil'in ikizi olan kızlarına Aklima, Habil'in ikiz kız kardeşine ise Lebuda isminin verildiğini kaynaklardan öğreniyoruz. Ve babaları peygamber de olsa, dünyanın ilk çocukları da olsalar akıbetleri değişmiyor, yavaş yavaş büyüyor ve o zamanın şartları gereğince ailelerine katkıda bulunmak için çalışmaya başlıyorlar. Babaları Adem (as) erkek evlatlarının bir ve iki numarasını, geçimleri için en öncelikli iki işi yapmak üzere görevlendiriyor. Babalarının onlara verdiği görev gereği büyük kardeş Kabil çiftçilikle, diğer kardeş Habil ise hayvancılıkla uğraşmaya başlıyor.

Kur'an-ı Kerim'de geçen anlatıma baktığımızda, çocukların Allah için birer kurban adadıklarını ve bu kurbanlardan birinin kabul edildiğini, diğerinin ise kabul edilmediğini anlıyoruz. Neticeye odaklanan mükemmel bir anlatıma sahip olan kitabımız, hadisenin kalbinden ya da tiyatro yazarlarının ifade şekliyle söylemek gerekirse olayın doruk noktasından başlıyor anlatıma. Elbette merak duygusu sınırsız olan insanoglu için bu noktaya nasıl geldiği hususu içini kemiren bir öğrenme arzusuna dönüştüğünden, uzmanlar kaynaklar içerisinde bazı deliller bularak bunları yorumlamaya ve çeşitli sebepler ortaya koymaya başlıyorlar. Biz aslında kıssanın hissesinden kendimize düşene bakmaya niyetliysek de bu tevatürlere de bir ışık tutmadan geçmenin imkânsızlığı aşkâr.

Dedik ya, Kabil toprakla, Habil hayvanla uğraşmaya başladıklarında Kabil için babasının kararına ilk sessiz itiraz da başlamış oluyor. İyi bir avcı olduğu söylenen Kabil için toprağa tohum atıp aylarca beklemek, çapalamak, bellemek, ürünü toplamak ağır ve yorucu geliyor. Oysa kardeşine verilen görev, onun için işten çok eğlence gibi görünüyor. Hemen yemleyip, otağa salarak istediği gibi gününü geçireceği bir işle kardeşinin uğraşması, kendince bir adam kayırma gibi görünüyor ve babasını, kardeşini daha çok sevmekle suçlamaya başlıyor. Bu şüphe kafasında dolaştıkça kıskançlık denilen zehirli yılan da Kabil'in aklını esir alıyor ve onu sağlıklı düşünmekten uzaklaştırıyor. Devre dışı kalan aklın yerini doğal olarak nefsi alıyor ve vesveselerin tuzağına düşen her insan gibi sağlıksız ve hastalıklı bir bakış açısıyla, her gördüğünü kendisine kurulmuş bir tuzak ya da dışlanması için yapılan bir plan olarak görmeye başlıyor. İşte tam

bu noktada tevatürün işi birazcık daha genişletme, tabiri caizse cinayete adım adım daha heyecanlı sebepler arama arzusu kabarıyor ve iş bölümünden kaynaklanan kine, baba sevgisinin eklediği kıskançlık yetmezmiş gibi olayları doruk noktasına bizi taşıırken heyecana duygusal bir tempo daha kazandırmak istiyorlar. İşte o anda Adem Peygamber'in (as) çocukları için uygulanan evlilik kuralı devreye giriyor. Rivayet odur ki, her erkek kendisiyle doğan değil de diğer ikizin kız olanıyla evlenebiliyor, kendi ikiziyle evlenmesi yasaklanıyordu. Evlenme zamanı geldiğinde de Kabil, kardeşi Habil'in ikizi olan kızla, Habil de ağabeyiyle birlikte doğan Aklima ile evlenmek üzere eşleşmiş oluyorlardı. İşte burada kimi kaynaklar Kabil'in daha güzel olduğu iddia edilen Aklima'yla evlenmek istediğini ve bu nedenle babasının kurallarına isyan ettiğini yazıyor. Biz bütün bunların merak uyandıran, tamamen şüpheye açık söylenceler olduğunu belirtelim ve Kur'an dışında diğer kaynakların, buna diğer kutsal kitaplar da dâhil, tereddütle yaklaşılması gereken kaynaklar olduğunu tekrar tekrar belirterek söylemeye dönelim.

Bu itiraz üzerine babaları, evlatları arasında çıkan tartışmanın bir son bulması için Rablerine kurban adamalarını ve hangisinin kurbanı kabul edilirse onun yolunun doğru yol olduğunun kabul edilmesi gerektiğini belirterek, iki kardeşten birer kurban hazırlamalarını istiyor. Hayvancılıkla uğraşan Habil sürüsünden en besili ve gösterişli hayvanı seçerek, en önemlisi de karara karşı tam bir teslimiyetle kalbini temizleyerek kurbanını babasının gösterdiği şekilde hazırlıyor. Kabil ise neticenin kendi aleyhine çıkması durumunda başkaldırarak gerekirse güç kullanarak istediğini

elde edeceğini kurup, formaliteler yerine gelsin babından topladığı ekin ve meyvelerin çürük ve bozuk olanlarından bir bağ hazırlayıp kurban olarak getiriyor. İşte bu noktada Maide Suresi/27. ayet neticeyi ilan ediyor. Habil'in kurbanı Allah tarafından kabul ediliyor, Kabil'inki ise kabul görmüyor. Yani samimiyet, içten pazarlığa galebe çalıyor. İşte burada safların da netleştiğini anlıyoruz. İyiyile kötünün dünya hayatındaki ilk karşılaşmalarına şahitlik ediyoruz. Kabil, kardeşi Habil'i rivayetlere göre başına taş atarak öldürüyor. Kendince haklı nedenleri olduğunu düşünerek hazırlıyor kendisini bu cinayete. Maktul olarak karşımıza çıkan Habil için ise durum olağanüstü. O, ağabeyine kendisine yapacağı kötülüğü engellemek için bile tuzaklar kurmayacağını açıkça beyan ediyor. Elbette onu öldürürken elleri bağlı duracağı anlamına gelmiyor bu asil davranışı. Yalnızca kendisini savunacağı, Kabil için fırsatını bulsa da gizli planlar kurarak onu ortadan kaldırmaya çalışmayacağı anlamını taşıyor. İşte bu yüzden Maide Suresi'nde karşımıza çıkan tevekküllü sözleriyle onu tarif ediyor Rabbimiz. “Beni öldürmek için el uzatsan bile ben öldürmek için sana el uzatmayacağım.” Bu tavrının gerekçesi ya da cesaretinin kaynağını ise mutlak otorite olan Rabbi'ne bağlayarak, hakikat karşısında kendi nefsinin arzularına hiç itibar etmediğinin altını çizmiş oluyor. Böyle olunca da bu cinayeti önleme amaçlı eylemlerinden doğacak hataların da sorumluluğunun kendisinde olmadığını hatırlatarak, ağabeyine Allah'ın adaletini ve zalimler için hazırladığı cehennemi anımsatıyor. Kuru bir netice merakındaysanız evet, kötü iyiye galip gelmiş gibi görünüyor. Habil, kardeşinin zulmünden kurtulamayarak tarihe cinayete

kurban giden ilk mazlum olarak geçiyor. Ancak Kabil için yıllardır hazırlandığı ve bir hak arama mücadelesiymiş gibi nefesine bellettiği işin sonu ferahlama değil pişmanlık getiriyor. Ölen kardeşinin bedeni; ona yaptığı yanlışı, canlısından çok daha etkili bir anlatımla tekrarlayıp duruyor. Ve en önemlisi yanında yatan kardeşinin cenazesini ne yapacağını bilemediği gerçeğiyle yüzleşiyor Kabil. Yani cahilliğinin başına açtığı işleri açıkça anlıyor. Bırakıp gidemiyor, eve götüremiyor, vahşi hayvanların insafına terk edemiyor. Bu durumun bir ay ya da bir yıl sürdüğünü, bu süre içerisinde gittiği her yere onu da yanında taşımak zorunda kaldığını söyleyen kaynaklara rastlıyoruz. Nihai netice ise Maide Suresi'nde bize anlatılıyor. Bir karganın kavgada öldürdüğü diğer kargayı sürükleyerek bir çukura koyup üzerini örtmesi ona gösteriliyor ve Kabil bir karga kadar bile akıl edemediği için bir kez daha pişmanlık ateşinin tam ortasında buluyor kendisini. Kardeşini gömüyor lakin işlediği cinayetin yakıcı azabı hiç peşini bırakmıyor.

Habil ve Kabil arasında geçen hadise, bize iyiler ve kötüler mücadelesinde görünüşe aldanmamak gerektiğini anlatıyor. Hem de bunu en yakın iki kişi üzerinden göstererek, kendimizi yabancılaştırmamıza fırsat tanımadan yapıyor. Ve biz bin yıllardır Habil'in masumiyetini konuşuyor ve Kabil'in canı olduğunu yüzüne vurup vurup duruyoruz. Kötüler için bu ceza bile kaybettiklerini anlamamız açısından kâfi değil mi?

Ve derken, onları götüren gemi dağ gibi dalgaların arasında seyre koyuldu. Ve o an kıyıda kalan oğluna (Nuh): “Oğulcuğum!” diye bağırdı, “Gel bin bizimle gemiye, o inkârcıların yanında kalma!”

(Fakat oğlu:) “Ben, beni sulara karşı koruyacak bir dağa sığınacağım.” dedi.(Nuh:) “Bugün, (Allah’ın) acımasını, esirgemesini hak etmiş olanların dışında, kimse için Allah’ın hükmünden kurtuluş yoktur!” Ve tam o anda aralarında bir dalga yükseldi ve (oğul) boğulup gidenlerin arasına karıştı. Ve derken, “Ey yer, suyunu yut!” denildi; “Ey gök, (yağmurunu) durdur!” Ve böylece sular çekildi, (Allah’ın) hükmü yerine geldi, gemi Cudi Dağı’na oturdu. Ve böylece, zulmeden bu halk için “Uzak olsunlar!” sözü söylenmiş oldu.

Hud Suresi/37-38- 40- 41- 42- 43

“Ve (gemi), gözlerimizin önünde akıp
gitti. (Bu,) nankörce reddedilmiş olan o
(Nuh) için bir ödöldü.”

Kamer Suresi-14